

πάλιν νὰ χαίρωμαι, διότι κανεὶς δὲν μὲ ὕβριζε. Μολονότι εἶχα τὴν τρύπαν, ὅλοι μὲ εἶχαν διὰ καλὴν δραχμὴν.

Ὅσον καὶ ἂν καταφρονηθῇ κανεὶς, θὰ ἔλθῃ ἡμέρα δικαιοσύνης καὶ ἀνταποδόσεως!

Αὐτὰ ἔλεγεν ἡ δραχμὴ.¹

ANDERSEN.

ΤΟ ΑΝΘΟΣ

Ἄνθος λέγοντες, ὑπὸ γενικὴν ἔκφρασιν ἐννοοῦσιν οἱ πλείστοι πᾶν ὅ,τι παράγει τὸ φυτὸν ὠραῖον καὶ ἀκμαῖον· ἀλλ' ὅλα τὰ ἄνθη δὲν εἶναι ῥόδα καὶ κρίνα, ὑπάρχουσι δὲ χιλιάδες φυτῶν τὰ ὁποῖα ἀνοθοῦσι καὶ καρποφοροῦσι χωρὶς νὰ ἐπισύρωσι καὶ τὴν προσοχὴν τοῦ θεωμένου αὐτά. Ἐρώτησον πολλοὺς σοφοὺς λογιστάτους τί εἶδος ἄνθους καὶ καρποῦ παράγουσι λ. χ. αἱ ἰτέαι, αἱ λεῦκαι, αἱ αἴγειροι, αἱ πτελέαι καὶ πλείστα ἄλλα μεγάλα δένδρα, θέλουσι σοὶ ἀπαντήσῃ ὅτι δὲν παράγουσι οὔτε καρπὸν, οὔτε ἄνθος, διότι δὲν βλέπουσιν ἐπ' αὐτῶν ῥόδα, οὐδὲ σταφυλὰς, πέπονας, μῆλα καὶ κολοκύνθας, ἐνῶ ταῦτα τὰ δένδρα οὐχὶ μόνον παράγουσιν ἄνθη καὶ καρποὺς, δι' ὧν καὶ πολλαπλασιάζονται, ἀλλ' εἶναι ἐνίοτε καὶ πολυκαρπώτερα τῶν λοιπῶν φυτῶν.

Ἐκτὸς τῶν ἀκοτυληδόνων φυτῶν, ἅτινα ἔχουσιν ἴδιον τρόπον παραγωγῆς, πάντα τὰ λοιπὰ, τὰ ἐφ' ὅλης τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ζῶντα, παράγονται ἐκ σπερμάτων περιεχομένων ἐντὸς τῶν καρπῶν των, πᾶς δὲ καρπὸς εἶναι προϊόν τοῦ γάμου τῶν ἀνθέων. Ἄν ὁ ἀδιαφορῶν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς φύσεως, καὶ μὴ βλέπων ἐπὶ τῶν κλάδων τῆς ἰτέας, τῆς λεύκης καὶ ἄλλων πολλῶν δένδρων νὰ κρέμανται μῆλα καὶ πορτοκάλια, φρονῇ ἐκ τούτου ὅτι τὰ δένδρα ταῦτα εἶναι ἀναρθῆ καὶ ἄκαρπα, ὁ τερπόμενος ὅμως εἰς τὴν ἐξέτασιν αὐτῆς, εὐκόλως δύναται νὰ μάθῃ ὅτι ταῦτα καὶ ἀνοθοῦσι καὶ καρποφοροῦσι, καὶ ἐκ τῶν σπερμάτων τῶν καρπῶν των παράγονται καὶ πολλαπλασιάζονται. Ἡ δημιουργὸς δύναμις, ἡ πλάσασα τὸν κόσμον, τὰ πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησε, καὶ οἱ νόμοι, οὓς ἔθεσεν αὕτη, θέλουσιν εἶσθαι ἀπαράβατοι· κατ' αὐτοὺς λοιπὸν, πᾶν ὅ,τι ἐν τῇ φύσει δὲν εἶναι ὀρυκτὸν, ἢ λίθος, ἀλλ' ἔχει ζωὴν, παράγεται καὶ ἐξ ἀρχῆς τινος, ἥτις εἶναι ἄλλοτε μὲν ὠδὸν, ἄλλοτε δὲ σπέρμα ἢ ἀπ.λοῦντι κύτταρον. «Πᾶν ζῶν ἐξ ὠδοῦ», εἶπεν ὁ ἀνακαλύψας τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος σοφὸς ἄγγλος Χαρβαὶ (Harvey), καὶ εἶπεν ἀλήθειαν, ἥτις θέλει ζῆσει μέχρι συντελείας τοῦ κόσμου τούτου.

Ἄνθος λοιπὸν, καθ' ἡμᾶς, εἶναι σύστημα ὀργάνων συντετιονόντων εἰς τὴν γονιμοποίησιν

καὶ τὴν καρποφορίαν πρὸς πολλαπλασιασμόν καὶ διαίωρισιν πατρός φυτοῦ. Ἡ κοινὴ καὶ ποιητικῶς ἐκφραζομένη γλώσσα, ὅταν λέγῃ ἄνθος, ἐννοεῖ, ὡς εἶπομεν, κάλλος καὶ ἀκμὴν· καὶ κάλλος μὲν, συνήθως, τὰ φυτὰ ἔχουσιν ἐν ὥρᾳ τῆς ἀνθήσεως, τοιοῦτον μάλιστα ὥστε οὐδὲ ὁ Σολομὼν περιεβλήθη τσαούτην δόξαν ὅσην ἐν τούτων· δὲν πιστεύω ὅμως ὅτι τότε εἶναι καὶ εἰς ἀκμὴν, διότι θλιβερά ἀλήθεια μᾶς ἀναγκάζει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὸ ἄνθος, ἂν δὲν ᾔναι αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ παρακμὴ, εἶναι ὅμως ἀρχὴ παρακμῆς, ἀφ' ο἗, κατὰ γενικὸν κανόνα, πᾶρ ὀργανικὸν πλάσμα μόλις ἀρχίσῃ νὰ παράγῃ ἀρχεται καὶ νὰ φθίρῃται.¹

ΜΗΤΡΟΣ ΕΠΑΝΟΔΟΣ

Κατὰ τὸ Δανικὸν τοῦ ANDERSEN.

Α'

Σ' ἕνα νησί χαρούμενος πηγαῖν' ὁ Κωνσταντῖνος·
γυναῖκα παίρνει Λιγερῆ, γλυκεῖα, γαλανομμάτα·
σὲ μίᾳ γλάστρᾳ ζούσανε ἄν γιασεμί καὶ κρίνος,
κ' ἔξη παιδάκια ὁ Θεὸς τοὺς χάρισε δροσάτα.
Μὰ γίγηκε κατὰμαυρο ὁ Χάρος χελιδόνι,
καὶ μίαν ἀυγὴ τὴν Λιγερῆ πηγαίνει καὶ λαβώνει.

Β'

Ἄλλη γυναῖκ' ἀπ' τὸ νησί ὁ Κωνσταντῖνος παίρνει,
μιά μαυρομάτα ὠμορφῆ, καὶ σπῖτι τοῦ τὴν φέρνει·
ὅμως ἡ νόφῃ ἦτανε κακὴ, καρδιά στριμμμένη·
στὴ θύρα φθάνει τοῦ σπιτιοῦ μὲ κεφαλὴ ὑψομένη.
Ἐκεῖ τὰ ἔξη ὄρφανὰ θρηνοῦσαν μαζωμένα·
ἦταν πολὺ τὰ δύστυχα παιδάκια πικραμμένα. . . .
Τὰ σπρώχνει μὲ τὸ πόδι τῆς καὶ μπαίνει· δὲν ἀφίνει
ψωμί νὰ φᾶνε, τὸ νερὸ ὀλίγο τοὺς τὸ δίνει·
καὶ λέγει:—Πεῖνα θάχετε καὶ δίψα· τοὺς σηκώνει
τ' ἄσπρα μαξιλαράκια τους, τὸ κάτασπρο σινδόνι,
καὶ λέγει:—Εἰς τὰ ἄχυρα θὰ κείτεσθε τὸ βράδυ·
τοὺς παίρνει τὰ κεράκια τους, καὶ λέγει:—Στὸ σκοτάδι
θὰ μένετε· τὰ ὄρφανα δὲν ἔχουν φῶς κἀμένα. . . .
Πηγαίνετε τὴ μάνα σας νὰ βρῆτε, ξένη γέννα!

Γ'

Ἡμέρα ἄν ἐπέρασε, τὸ βράδυ, πολὺ βράδυ,
συμμαζωμένα τὰ μικρὰ ἐκλαίγαν στὸ σκοτάδι,
καὶ τ' ἄκουσε ἡ μάνα τους στὸ μαῦρο μέσα χῶμα·
—γιατὶ μίᾳ μάνα καὶ νεκρὴ ἔμπορεῖ ν' ἀκούσ' ἀκόμα!
Τὰ δάκρυα ποὺ χύνανε τὰ ἔρμηνα παιδιὰ τῆς,
στὸ φέρετρό τῆς μπαίνανε, σταλάζαν στὴν καρδιά τῆς. . . .
«Θὰ πάγω», λέγει· ἀπ' τὴ γῆ σηκώνεται τὴ μαῦρη
καὶ τὸ Θεὸ μὲ τῆς στοργῆς τὸ φῶς πηγαίνει αὐρῆ. . . .
—«Θεὸ μου, λέγει, δὲν ἔμπορῶ νὰ πάγω στὰ μικρὰ μου;»
κ' ἔμπρός Του γέρνει ἡ κεφαλὴ τῆς πεθαμένης χάμου,
καὶ τόσον τὸν παρακαλεῖ, καὶ τόσο τοῦ δεήθη,
ὅπου ὁ εὐσπλαγχνὸς Θεὸς στὸν πόνον τῆς λυπήθη·
—Κ' εἶπε: «Σὰν κράξ' ὁ πετεινὸς ὀπίσω θ' ἄρθῃς πάλι.»
Στὰ γονάτα τῆς ἡ νεκρὴ σηκώθη ἀγάλι-ἀγάλι·
ὁ τάφος τῆς μισάνοιξε μονάχος τοῦ καὶ βγαίνει,
καὶ στέκεται νὰ θυμηθῇ ὁ δρόμος ποῦ πηγαίνει. . . .
Κινᾷ στὴ χῶρα· τὰ σκυλιὰ ὀπίσω τῆς οὐρλιάζαν,
τὴν κεφαλὴ σηκώνανε καὶ τὴ νεκρὴ κυττάζαν.

Δ'

Φθάνει στὸ σπῖτι τῆς· ἐκεῖ, στὴ θύρ' ἀκουμπισμένη,
τὴ ποῖο μεγάλη κόρη τῆς εὐρῆ· ἡ πεθαμένη·

1. Μετάφρ. Δ. Βικιλά.

1. Ἐρᾶν. ἐκ τῶν Γεωπονικῶν τοῦ Θ. Ὀρρανόου.